

รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยง

เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิด

ผลประโยชน์ทับซ้อน

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองยะลา
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

www.moph.go.th
031-776-6752, 02-759-6974

ศูนย์ประสานการปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต งานนิติการ
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองยะลา
อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

<http://mueangyaladistricthealth.blocspot.com>

คำนำ

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองยะลา โดยศูนย์ประสานการปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต งานนิติการ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เพื่อกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อย นอกจากนี้จะได้นำความเสี่ยงที่ได้มาจัดทำเป็นมาตรการหรือแนวทางการปฏิบัติที่ป้องกันการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองยะลาต่อไป

งานนิติการ
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองยะลา
มีนาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
๑. วัตถุประสงค์	๑
๒. คำจำกัดความ	๑
๓. การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	๑
๔. การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองยะลา	๓
๕. การจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง	๔

*****

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการบริหารราชการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล เสริมสร้างความเชื่อมั่น ศรัทธาต่อการบริหารราชการแก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชน

๑.๒ เพื่อตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของบุคลากร มิให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควร ให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้

๒. คำจำกัดความ

การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารจัดการปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน : ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สภาวะการณ์ หรือข้อเท็จจริงที่บุคคล ไม่ว่าจะป็นข้าราชการ นักการเมือง พนักงานหรือผู้บริหาร ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลากหลายไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น ครอบคลุมถึงผลประโยชน์อื่นๆ เช่นการตัดสินใจให้ญาติพี่น้องหรือบริษัทที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียได้รับสัมปทานหรือผลประโยชน์ จากทางราชการโดยมิชอบ เนื่องจากยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ผลเสียเกิดแก่ประเทศชาติ ซึ่งการกระทำแบบนี้เป็นการกระทำที่ผิดจริยธรรมและจรรยาบรรณ

๓. การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสียหายต่างๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสียหาย และดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพ เนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) เชิงคุณภาพ ที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน (บุคลากร)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง
๔	สูง	ถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง
๓	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ไม่เหมาะสม
๒	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๑	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนานๆ ครั้ง

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส X ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน

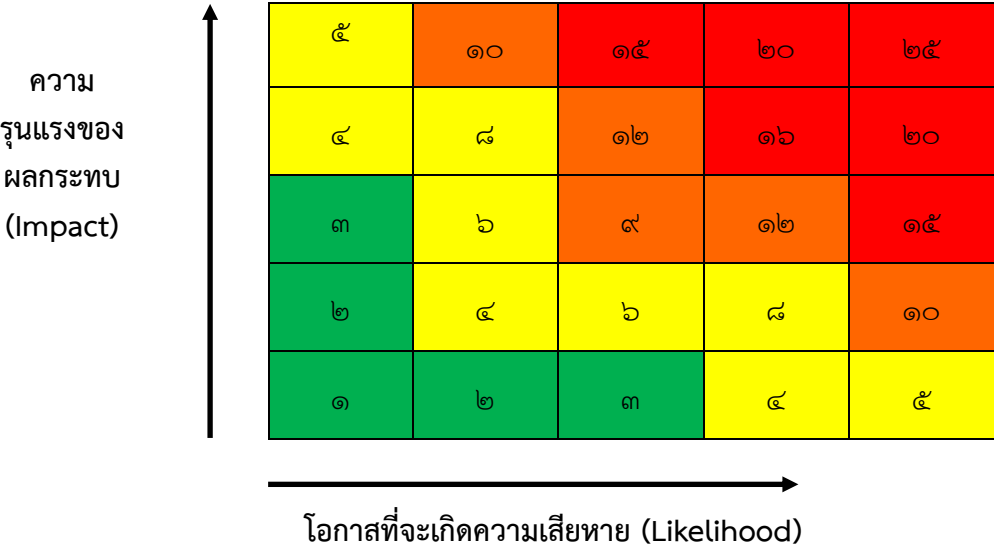
ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary)

ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ

ซึ่งสามารถจัดแบ่งได้เป็น ๔ ระดับ ระบุเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่งดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	สีสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลด และประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสียหาย (Degree of Risk)

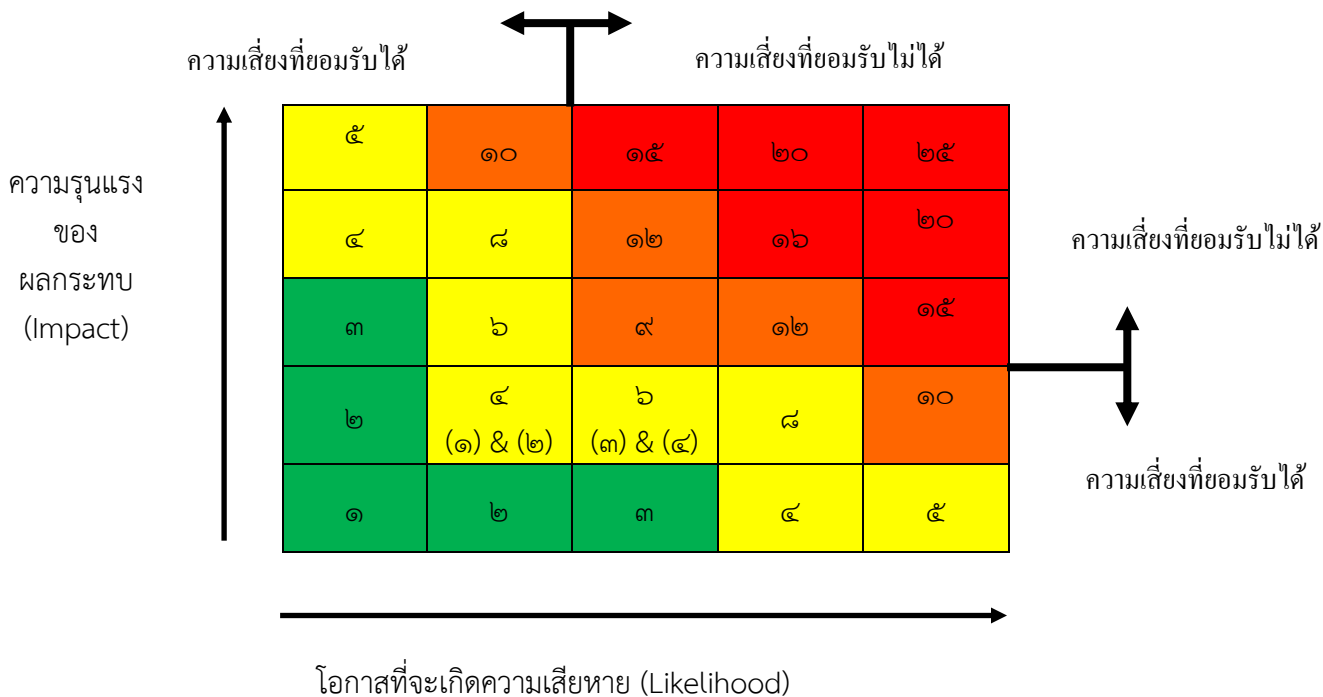
๔. การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองยะลา

เมื่อพิจารณาโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และ ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) โดยดูจากข้อมูลของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่าความเสี่ยงที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนที่ข้าราชการพลเรือนโดน ร้องเรียน กล่าวโทษ และพบเป็นสาเหตุของการกระทำผิดวินัยมากที่สุดในรอบ ๓ ปี (พ.ศ.๒๕๖๒ – พ.ศ.๒๕๖๔) ได้แก่ ๔ ประเด็นหลัก ดังนี้ ๑.การจัดหาพัสดุ ๒.การจัดทำโครงการฝึกอบรม ๓.การเบิกจ่ายค่าตอบแทน และ ๔.การใช้รถราชการ

อย่างไรก็ตามในส่วนของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองยะลา ในรอบ ๓ ปี ที่ผ่านมาไม่พบเหตุร้องเรียนตามประเด็นดังกล่าวข้างต้นทั้ง ๔ ประเด็น อย่างไรก็ตามหน่วยงานก็จำเป็นที่จะต้องดำเนินการประเมินความเสี่ยงเหล่านั้น เพื่อจัดทำแนวทางปฏิบัติหรือข้อสั่งการให้บุคลากรทุกคนได้ถือปฏิบัติ โดยคาดหวังมิให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติราชการ ดังตารางแสดง ต่อไปนี้

ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง	วัตถุประสงค์	การประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน			
			โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	ลำดับความเสี่ยง
การจัดหาพัสดุ	การจัดหาพัสดุไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง มีการแบ่งจ้าง และแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่	เพื่อให้การจัดหาพัสดุถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)	๒	๓	๖ (ปานกลาง)	๔
การจัดทำโครงการฝึกอบรม	การจัดการโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา เป็นเท็จ และไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	เพื่อให้การจัดการโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา ถูกต้องไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวโดยมิชอบ และให้เป็นไปตามระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๒	๒	๔ (ปานกลาง)	๔
การเบิกจ่ายค่าตอบแทน	การเบิกจ่ายค่าตอบแทนการปฏิบัติงานในทุกกรณีและทุกประเภท เช่น OT พ.ต.ส. เบี้ยเลี้ยงเหมาจ่าย เป็นต้น เป็นเท็จ หรือไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	การเบิกจ่ายค่าตอบแทนการปฏิบัติงานในทุกกรณีและทุกประเภท เช่น OT พ.ต.ส. เบี้ยเลี้ยงเหมาจ่าย เป็นต้น เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง และไม่มีการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว	๒	๓	๖ (ปานกลาง)	๔
การใช้รถราชการ	การใช้และการเก็บรักษา รถราชการ ไม่ถูกต้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ.๒๕๒๓ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม และไม่เป็นไปตามระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยหลักเกณฑ์การใช้ การเก็บรักษา การซ่อมบำรุงรถส่วนกลางและรถรับรอง พ.ศ. ๒๕๒๖	เพื่อให้การใช้และการเก็บรักษา รถราชการ เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้องและป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน	๒	๒	๔ (ปานกลาง)	๔

๕. การจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

จากแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map) ที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน สามารถสรุปการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนได้ตามตารางนี้

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
การจัดหาพัสดุ	ลำดับ ๑ (ปานกลาง = ๖ คะแนน)
การเบิกจ่ายค่าตอบแทน	ลำดับ ๑ (ปานกลาง = ๖ คะแนน)
การใช้รถราชการ	ลำดับ ๒ (ปานกลาง = ๔ คะแนน)
การจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา	ลำดับ ๒ (ปานกลาง = ๔ คะแนน)

จากตารางด้านบน ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองยะลา โดยศูนย์ประสานงานการปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต งานนิติการ นำผลที่ได้มา กำหนดมาตรการ วิธีการปฏิบัติเพื่อควบคุมป้องกัน หรือลดความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนขององค์กร โดยเสนอ เป็นแนวทางปฏิบัติต่อผู้บริหาร เพื่อจัดทำเป็นประกาศให้บุคลากรถือปฏิบัติต่อไป โดยมุ่งเน้นใน ๒ ประเด็นแรก สำหรับไตรมาสที่ ๒ ถึง ๔ ของปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ได้แก่ ๑.การจัดหาพัสดุ และ ๒.การการเบิกจ่ายค่าตอบแทน